

Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
Bosne i Hercegovine
Vlada Brčko distrikta
Odsjek - Odjel za zdravstvo i ostale usluge
Pododjeljenje - Pododjelj za Javno zdravstvo

ZA ZDRAVSTVENE RADNIKE

Vakcinacija protiv **HUMANOG PAPILOMA VIRUSA** u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine

*Učinite našu budućnost
sigurnom!*

Zbog čega je značajna vakcinacija protiv humanog papiloma virusa (HPV)?

Humani papiloma virus obuhvata grupu od više od 100 tipova virusa, od kojih četrdesetak uzrokuje bolesti kože i sluznice anogenitalne regije.

Infekcija HPV-om je veoma česta i jedna je od najčešćih seksualno prenosivih infekcija te pogotovo je raširena među mlađim ljudima u dobi do 25 godina.

HPV se dijeli na niskorizične tipove, koji često rezultiraju genitalnim bradavicama, te visokorizične tipove, koji su povezani s većim rizikom od razvoja raka grlića maternice, ali i drugih karcinoma.

Trajna infekcija HPV-om može da uzrokuje promjene za koje postoji rizik od prelaska u rak genitalne regije. Kod žena može uzrokovati rak grlića maternice, rodnice i stidnice, kod muškaraca rak penisa, anusa i grla, te kod oba spola rak rektuma.

Rak grlića maternice je četvrti najčešći rak među ženama u svijetu, a broj novooboljelih i umrlih žena od raka grlića maternice u Brčko distriktu je u stalnom porastu.

Pravovremenom vakcinacijom i preventivnim pregledima se može smanjiti rizik od raka grlića maternice.

Cilj vakcinacije protiv HPV-a je smanjenje incidencije i mortaliteta od raka grlića maternice.

Da li vakcine protiv HPV-a djeluju?

Da. Vakcine protiv HPV-a imaju vrlo jasan i vidljiv efekat u smanjenju širenja HPV-a. Prošlo je više od 15 godina otkako su prve zemlje u svijetu počele s vakcinacijom djevojčica protiv HPV-a. Zaštita od virusa je i dalje snažna, bez znakova slabljenja, kod onih koji su tada primili vakcincu. Vakcinacija protiv HPV-a dio je rutinske vakcinacije u više od 150 zemalja svijeta, te je dostupna i u zemljama regionala.

Djelovanje vakcine se ogleda u smanjenju broja žena s rakom grlića maternice, cervikalnim lezijama i drastičnim padom broja muškaraca i žena koji imaju genitale bradavice.

U razvijenim zemljama svijeta, poput Australije, zahvaljujući provođenju vakcinacije, rak grlića maternice je skoro iskorijenjen.

Kome je preporučena vakcinacija protiv HPV-a?

Vakcinacija protiv HPV-a može se primijeniti kod osoba uzrasta devet i više godina.

Preporučena besplatna vakcinacija protiv HPV-a se organizovano i besplatno provodi kod djevojčica i dječaka od 9 do 14 godina.

Vakcinaciju je u prvom redu preporučljivo provesti prije izlaganja infekciji humanim papiloma virusom.

Vakcina protiv HPV-a izaziva bolji imuni odgovor kod djece u predtinejdžerskom

periodu nego kod starijih tinejdžera i mladih.

Vakcnu protiv HPV-a može da primi i osoba koja je već bila izložena HPV-u, a u tom slučaju vakcinacijom dobija zaštitu od infekcije onim tipovima virusa kojima osoba nije bila izložena, odnosno dobijaju djelimičnu zaštitu.

Gdje se provodi vakcinacija protiv HPV-a u Brčko distriktu BiH?

Dječaci i djevojčice uzrasta od 9 do 14 godina, za koje je vakcinacija protiv HPV-a preporučena i besplatna se vakcinišu u nadležnom domu zdravlja.

Vakcinacija, kao preporučena, provodi se uz prethodno podnesenu saglasnost lica koje se vakciniše, odnosno njegovog zakonskog zastupnika.

Vakcinacija protiv HPV-a koju nakon lječarskog pregleda preporuči doktor medicine ili specijalista odgovarajuće grane medicine, za lica starija od 14 godina, provodi se u Pododjeljenju za javno zdravstvo. Vakcinacija za uzrasne grupe starije od 14 godina s preporukom lječara će biti besplatna u skladu sa dostupnosti vakcina.

Troškove vakcinacije protiv HPV-a na lični zahtjev lica starijih od 14 godina će snositi korisnik usluge.

Na koji način se vakcina protiv HPV-a primjenjuje?

Vakcinacija protiv HPV-a provodi se u dvije doze s preporučenim razmakom od 12 mjeseci, odnosno minimalnim razma-

kom od 6 mjeseci između dvije doze.

Kod imunokompromitovanih lica vakcinacija se provodi davanjem tri doze vakcine (druga doza se daje dva mjeseca nakon prve, a treća 6 mjeseci nakon prve doze). Isto se odnosi i na lica koja su započela vakcinaciju prema trodoznom režimu izvan Brčko distrikta BiH, odnosno koja su primila dvije doze, potrebno je kompletirati vakcinaciju sa trećom dozom u skladu s uputstvom proizvođača.

Vakcina protiv HPV-a se aplicira u dozi od 0,5 mililitara, intramuskularno u deltoidnu regiju, odnosno u skladu s uputstvom proizvođača.

Koja vakcina protiv HPV-a je na raspolaganju u Brčko distriktu BiH?

U Brčko distriktu BiH na raspolaganju je najsavremenija devetivalentna vakcina, koja štiti od devet tipova humanog papiloma virusa (6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52 i 58).

Vakcina protiv HPV-a štiti od infekcija tipovima HPV-a koji mogu uzrokovati rak.

Vakcina je rekombinantna, odnosno ne sadrži živi virus, nego dio proteinske kapsule virusa koji je proizведен metodom rekombinantne DNK i ljudski organizam ga prepoznaje kao antigen, stvara antitela i imunološki odgovor.

Da li je vakcina protiv HPV-a sigurna?

Vakcina protiv HPV-a je ocijenjena kao visoko sigurna od strane Globalnog savjetodavnog odbora za vakcinaciju.

Evropska agencija za lijekove je također provela nezavisnu procjenu i zaključila da su vakcine sigurne i efikasne. Ne postoje podaci koji sugeriraju da bi primljena vakcina protiv HPV-a mogla imati bilo kakve efekte na plodnost.

Kao i kod svake druge vakcinacije, mogu biti zabilježene neželjene reakcije, kao rezultat imunološkog odgovora organizma.

Najčešće neželjene reakcije na vakcincu protiv HPV-a prijavljene za vrijeme provođenja kliničkih ispitivanja su lokalne reakcije na mjestu aplikacije (bol, otok i crvenilo). Mogu se javiti i blaže opće tegobe (glavobolja, mučnina, vrtoglavica, blago povišena tjelesna temperatura ili zamor).

Kako bi spriječili nesvijesticu i eventualne povrede od nesvijestice, adolescenti trebaju sjediti i sačekati 15 minuta nakon vakcinacije.

Na koji način se distribuiraju i čuva vakcina protiv HPV-a?

Pododjeljenje za javno zdravstvo Brčko distrikta BiH čuva i izdaje vakcine protiv HPV-a.

Zdravstvena ustanova određena za vršenje imunizacije protiv HPV-a mjesечно od Pododjeljenja za javno zdravstvo Brčko distrikta BiH preuzima planirane količine imunoloških preparata, osiguravajući mehanizam održavanja i kontrole hladnog lanca i svakodnevno vodi odgovarajuću evidenciju o tome.

Kako se vodi evidencija o vakcinaciji protiv HPV-a?

Evidencija o vakcinaciji protiv HPV-a vodi se u protokolu, odnosno u knjizi evidencije vakcinisanih protiv humanog papiloma virusa u zdravstvenoj ustanovi koja provodi vakcinaciju, kao i u zdravstvenom kartonu pacijenta.

Podatak o vakcinaciji unosi se i u lični karton imunizacije vakcinisane osobe ili joj se izdaje potvrda o imunizaciji.

Zdravstvena ustanova koja obavlja vakcinaciju protiv HPV-a dostavlja mjesечно izvještaj o provedenoj vakcinaciji na propisanom obrascu Pododjeljenju za javno zdravstvo Brčko distrikta BiH.

